

Tamataqarnak internetimi imminut takutinnikuuit?

Nalunngiliuk inuit 18-it inorlugit ukiullit assingi filmiliarineriluunniit kinguaassiuutinut tunngasut siammarnissaat inatsisitigut inerteqqutaasoq? Internetimi tamataqanngitsunik takutitsisarneq Meeqqat Illersuisuisata sammitilerpaa.

Meeqqat inuusuttullu 18-it sinnerlugit ukiullit internetimi inuillu attaveqaatigisartagaanni allani tamataqanngitsunik assilisanik filiminillu ilanngussisut iliuutsitik pissutigalugit unnerluutigineqarneq ajorput, inuilli tamassumunnga meeqqanik inuusuttunillu atornerluisut Kalaallit Nunaanni pinnerluttulerineq pillugu inatsit malillugu pineqaatissinneqarsinnaapput. Tamanna aamma meeqqanik inuusuttunillu 18-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutinut tunngasunik assiutilinnut atuuppoq, tamannali atuutinnigilaq inuit assiniittut filiminiittulluunniit 15-inik ukioqalereersimasut tamassumunnga akuersisimappata. *”Meeqqat inuusuttullu atornerlunneqaratik inuusinnaatitaapput. Tamanna aamma internetimi attaveqartarnermilu atortuni allani aamma atuuppoq, meeqqallu tamassumunnga illersorneqarnissaat inersimasut akisussaaffigaat”*, Meeqqat Illersuisuat Aviâja Egede Lynge oqarpoq.

Meerarpassuit inuusuttorpasuillu assiminnik filmilianilluunniit kinguaassiuutinut tunngasunik imminnut qanoq kinguneqarsinnaanera eqqarsaatiginagu internetimi ilanngussisarput, ilaatigut Facebookimi. Immaqa imminnut pikkugipput, immaqa ikinngutit akornanni aalajangersimasumik isikkoqartoqassaaq immaqaluunniit nuannariinnarsimasinnaavaat, ilaatigulli avatangiisinit, peeqqaminnit inersimasunilluunniit tatineqarneq assisunik kinguaassiuutinut tunngasunik ilanngussinermut pissutaasinnaavoq. Assit filmillu internetimi kaaviihaaleraangat unitsikkuminaassinnaasarpur utertikkuminaassinnaallutilluunniit ilanngunneqarnerisalu kingorna ukiut arlallit qaangiukkaangata allanit ilannguteqqinneqariataarsinnaasarlutik.

Meeraaguit inuusuttuuguilluunniit ilinnillu assilisanik filmilianilluunniit kinguaassiuutinut tunngasunik internetimi ilanngussisimaguit – qanoq unitsinnissaat naluiuk? **Meeqqat Illersuisuat meeqqanut inuusuttunullu siunnersuisarpoq, aammali internetimi tamataqarani takutittarnerup qanoq oqaloqatigiissutigineqarnissaa pillugu aamma angajoqqaanut ilitsersuisarluni:**

Inuk assinik filmilianilluunniit ilanngussiffigisimasat taanna piiqqullugu allanulluunniit ingerlateqqinnginnissaa pillugu qinnuigiuk. Ikinngutitit aamma taamatut qinnuiviginnaavatit. Inuit attaveqaatigiittarfianni soorlu Facebookimi ilanngussisimaguit ilanngussavit killilernissaanut Facebookimulluunniit nalunaarutiginnissaanut periarfissaqarputit. Eqqaamajuk kinaanernik takutinnerit ilinnuinaq tunngatissagakku kikkullu tamaasa ”ikinngutitut” akuerinagit. Inersimasumut ikioqqugit – immaqa politiinut nalunaarutiginninnissamut tunngavissaqarpoq.

Eqqaamajuk kikkulluunniit kukkusinnaasut unneqqarissaartoqaannarsinnaasorlu kukkusimanerlu nassuerutigiinnartariaqartoq ilinniarfigalugulu. Assit isertuussat allat ilanngussimappatigit taakku kukkuppet – illiunngitsoq. Eqqaamajuk tamataqannginneq inunnut ataasiakkaanut tunngasuusoq aammalu assitigit filmiliakkullu allanut takutinneqartariaqanngitsoq.

Isumannaatsumik internetimiittarnerup inuillu attaveqaqatigiittarfiini allaniittarnerup oqaloqatigiissutigineqartarnissaa Meeqqat Illersuisuata kaammattuutigaa. Ilisimasanik ilaatigut uani ujarlerit www.sikkerchat.dk.

Har du været nøgen på internettet?

Vidste du godt, at det er ulovligt at udbrede seksuelle billeder eller film af personer, der er under 18 år? Børnetalsmanden sætter fokus på nøgenhed på internettet.

Børn og unge under 18 år, der deler nøgenbilleder og film på internettet eller andre medier, sigtes ikke for deres handlinger, men personer der udnytter børn og unge til dette, kan straffes efter den grønlandske kriminallov. Det samme gælder også, hvis man besidder seksuelle billeder eller film af børn og unge under 18 år, dog ikke hvis personen, der figurerer på billedet eller i filmen, er fyldt 15 år og har givet samtykke hertil. *"Børn og unge har ret til et liv uden overgreb. Dette gælder også på internettet og over andre medier, og det er voksnes ansvar at beskytte børn mod dette"*, udtaler Børnetalsmand Aviâja Egede Lyngø.

Mange børn og unge vælger at dele seksuelle billeder eller film af dem selv på internettet, blandt andet på Facebook, uden at tænke over hvilke konsekvenser det kan have for dem. Måske har de følt det sejt, måske skal man blandt vennerne se ud på en bestemt måde eller måske har det bare været for sjovt, men andre gange kan pres fra omgangskredsen, kærester eller voksne være årsagen til delingen af de seksuelle billeder. Når først billeder og film begynder at cirkulere på internettet, kan de være svære at stoppe eller tilbagetrække igen og de kan pludselig dukke op flere år efter, de har været delt.

Er du barn eller ung, og har du delt seksuelle billeder eller film af dig selv på internettet - og ved du ikke hvordan, du skal slippe ud af det? **Børnetalsmanden giver nogle råd til børn og unge, men også til forældre om, at italesætte nøgenhed på internettet:**

Bed personen du har delt billedet eller filmen med om at slette det og ikke dele det. Det samme kan du bede dine venner om. Har du delt det på et socialt medie som Facebook, er der mulighed for at begrænse opslaget eller anmelde det til Facebook. Husk at lav din profil privat og være ikke "venner" med hvem som helst. Bed en voksen om hjælp - måske er der grund til at politianmelde det. Husk at alle kan lave fejl og der er ikke andet at gøre end at være ærlig og indrømme man har lavet en fejl og har lært af det. Hvis andre har delt dine fortrolige billeder, er det dem, der har lavet en fejl - ikke dig. Husk til en anden gang at nøgenhed er en privat ting og den behøves ikke at blive delt på billeder eller film.

Børnetalsmanden opfordrer til, at man taler om sikkerhed på internettet og andre medier. Søg blandt andet mere viden på www.sikkerchat.dk.